

Γονείς και Παιδιά Μένουμε Σπίτι! Ευκαιρία για Παιχνίδι και Μάθηση

Offsite Team

12.03.2020 - 14:36

*Των Δρ. Αργυρώς Φελλά και Δρ. Λευκής Κουρέα

Η παραμονή στο σπίτι αποτελεί την πιο ασφαλή προσέγγιση προστασίας του εαυτού μας από τον νέο κορωνοϊό, COVID-19. Θα χρειαστεί να μείνουμε στο σπίτι αρκετές μέρες και όποιες εξόδους αποφασίσουμε να κάνουμε, θα χρειαστεί να τις περιορίσουμε στο ελάχιστο. Κατά τη διάρκεια της παραμονής μας στο σπίτι, πώς μπορούμε να απασχολήσουμε δημιουργικά τα παιδιά μας που φοιτούν στο νηπιαγωγείο; Πώς μπορούμε να εκμεταλλευτούμε δημιουργικά τον χρόνο που θα είναι μαζί μας για να ενισχύσουμε την αναγνωστική τους ικανότητα;

Πιο κάτω εισηγούμαστε δύο απλές ιδέες για να εξασκήσετε τον προφορικό τους λόγο, το λεξιλόγιό τους καθώς και την ετοιμότητά τους για να ξεκινήσουν να διαβάζουν.

1. Παίζοντας προφορικά παιχνίδια φωνολογικής επίγνωσης

Οι ερευνητές, που μελετούν την ανάπτυξη της ανάγνωσης, υποστηρίζουν πως το κλειδί για την επιτυχημένη ανάγνωση είναι η καλλιέργεια και η ενίσχυση της φωνολογικής επίγνωσης των παιδιών. Λέγοντας «φωνολογική επίγνωση» εννοούμε τη συνειδητή γνώση ότι κάθε λέξη αποτελείται από επιμέρους ήχους, τους οποίους μπορεί κάποιος να χειριστεί, δηλαδή να τους απομονώσει, να τους συγκρατήσει στη μνήμη, και να τους συνθέσει σε νέες λέξεις. Για να μάθει ένα παιδί να γράφει και να διαβάζει, πρέπει να συνειδητοποιεί ότι ο προφορικός λόγος αποτελείται από

προφορικές συλλαβές και φθόγγους (φωνήματα). Για παράδειγμα, ζητώ από το παιδί να μου πει από ποια φωνούλα ξεκινά η λέξη 'άλογο' (αναμενόμενη απάντηση 'α') ή ποια λέξη έχουμε όταν 'διώξουμε' το 'χτα' από το 'χταπόδι' (αναμενόμενη απάντηση 'πόδι').

Οι έρευνες συμπεραίνουν στο ότι όσα παιδιά, πριν από την είσοδό τους στην Α' τάξη δημοτικού, μπορούν να χειριστούν τους ήχους στον προφορικό λόγο, θα είναι σε θέση να διαβάζουν και να γράφουν με περισσότερη άνεση και ταχύτητα, σε σύγκριση με παιδιά που δεν έχουν ανεπτυγμένες τις φωνολογικές τους δεξιότητες. Σας παραθέτουμε πέντε απλά προφορικά παιχνίδια, με τα οποία μπορείτε να καλλιεργήσετε τη φωνολογική τους επίγνωση:

Μουσικά σουβλάκια: Από παλιά περιοδικά κόβετε εικόνες αντικειμένων, που στην πλειοψηφία τους τελειώνουν σε μια συγκεκριμένη συλλαβή (π.χ. πεπόνι, παντελόνι, τριζόνι κ.λπ.) καθώς και κάποιες άλλες δεν ομοιοκαταληκτούν (π.χ. μπάλα, τραπέζι). Τα παιδιά προσπαθούν να περάσουν σε ξυλάκι από σουβλάκι μόνο όσες 'κάνουν μουσική', δημιουργώντας έτσι τα μουσικά σουβλάκια τους.

Ο Κατάσκοπος: Στο παιχνίδι αυτό γινόμαστε κατάσκοποι. Βρίσκουμε ένα αντικείμενο στο δωμάτιο, το οποίο αρχίζει με τη φωνούλα (π.χ. α-). Στη συνέχεια, λέμε στο παιδί «Βλέπω κάτι που αρχίζει από...α» και τα παιδιά προσπαθούν να μαντέψουν ποιο στοιχείο κατασκοπεύουμε. Το παιχνίδι αυτό μπορεί να γίνει και με τη συνοδεία της κατάλληλης μουσικής (π.χ., Ροζ πάνθηρας).

Ο κύριος Ανάποδος: Διαβάζουμε στα παιδιά τον Κύριο Ανάποδο από την παιδική σειρά βιβλίων «Μικροί Κύριοι» και ξαφνικά γινόμαστε οι ίδιοι Κύριοι Ανάποδοι. Καλούμαστε να υιοθετήσουμε τον τρόπο ομιλίας του κυρίου Ανάποδου. Λέμε δηλαδή προτάσεις ή λέξεις από το τέλος προς την αρχή (π.χ., Βγες έξω – Έξω βγες, μέλι-λίμε).

Γλωσσοδέτες: Φτιάξτε με τα παιδιά σας γλωσσοδέτες στους οποίους επαναλαμβάνεται συνεχώς ένα συγκεκριμένο γράμμα ή μία συγκεκριμένη συλλαβή. Για παράδειγμα, «Ένα φίδι, μα ποιο φίδι; Ένα φίδι που ρουφάει καυτό φιδέ» (δέστε το βιβλίο «Αλφαβητάρι με Γλωσσοδέτες» του Ευγένιου Τριβιζά).

Δημιουργία αινιγμάτων: Τα παιδιά αρχικά ακούνε μία λέξη (λέξη-στόχος), την οποία και πρέπει να αποθηκεύσουν στο μυαλό τους. Ακολούθως, καλούνται να μαντέψουν ποια λέξη θα σχηματιστεί, εάν αφαιρέσουν ή προσθέσουν από τη λέξη-στόχος μια συγκεκριμένη συλλαβή ή ήχο. Για παράδειγμα, τι θα γίνει το παλάτι, αν χάσει την πρώτη φωνούλα (αναμενόμενη απάντηση 'αλάτι'); Τι θα γίνει η λέξη 'ώρα', αν κερδίσει ένα δ (αναμενόμενη απάντηση 'δώρα'); Τι θα γίνει το γκολφ, αν χάσει την τελευταία φωνούλα (αναμενόμενη απάντηση 'δώρα'); Τι θα γίνει το μύδι, αν κερδίσει ένα κρε (αναμενόμενη απάντηση 'κρεμμύδι');

2, Διαβάζοντας μαζί παραμύθια είτε έντυπης είτε ηλεκτρονικής μορφής. Σε αυτή την ιστοσελίδα, θα βρείτε μια πλούσια ηλεκτρονική βιβλιοθήκη με δωρεάν παιδικά παραμύθια. <https://www.helppost.gr/free/ebooks/paidika-paramythia-istories-online/>

Καθώς θα διαβάζετε μαζί τους παραμύθια, ζητήστε τους:

- να σας πουν την ιστορία με δικά τους λόγια
- να σας εντοπίσουν λέξεις που τους άρεσαν
- να σας ζωγραφίσουν την ιστορία
- να σας τη διαβάσουν τα ίδια με τον δικό τους τρόπο
- να σας πουν ένα διαφορετικό τέλος για την ιστορία
- να προσθέσουν στην ιστορία έναν δικό τους ήρωα
- να παρουσιάσουν τους ήρωες της ιστορίας χρησιμοποιώντας την τεχνική της παντομίμας
- να κατασκευάσουν ένα επιτραπέζιο παιχνίδι με τους ήρωες της ιστορίας (π.χ., ντόμινο)
- να φτιάξουν τη δική τους ιστορία επιλέγοντας έναν ήρωα από την ιστορία, ένα μαγικό αντικείμενο και ένα φανταστικό τοπίο.

Με απλά λοιπόν παιχνίδια μπορούμε να περάσουμε δημιουργικό χρόνο με τα παιδιά μας και να τους δώσουμε στέρεες βάσεις για την ανάπτυξη της αναγνωστικής ικανότητας.

*Τμήμα Παιδαγωγικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Πηγη: <https://www.offsite.com.cy/apopseis/i-gnomi-sas/goneis-kai-paidia-menoyme-spiti-eykairia-gia-paihni-di-kai-mathisi>